

*Na červnu záleží celá úroda.
Krásný červen – požehnaný rok.
V červnu již rolník ví, jaká
bude úroda, ale chváliti
ještě nesmí, aby ji nezakřikl.*

*Z knihy Vašků Z.: Hold slunci,
dešti, půdě a pluhu,
Academia, Praha 2014*

Červen je měsícem plného rozpuku léta, bujného růstu, který předchází zrání, jež bude zanedlouho následovat. Pěkný červen je podle pranostik také předpokladem dobré úrody. Nejdelší dny v roce dávají možnost pobývat dlouho venku, pozorovat rostliny kulturní i jiné, a vnímat celou přírodu...

V červnovém čísle Zpravodaje se nejprve podrobně věnujeme málo známé zelenině, která se jmenuje kozí brada. Ze zahrad známé jinou rostlinu, která nese své pojmenování podle kozy, a to bršlici kozí nohu. Ta je však vytrvalým úporným plevellem, a i když je také jedlá, není zdaleka tak dobrá jako kořen kozí brady. Ten

Květ kozí brady fialové, odrůda Blanc Amélioré.

FOTO – P. Kissling

bývá srovnáván svou chutí dokonce s ústřicemi. Podrobně si popíšeme, jak kozí bradu pěstovat i semenařit, a také přiblížíme, jak přišla ke svému zvířecímu pojmenování a jak vlastně s kozou souvisí.

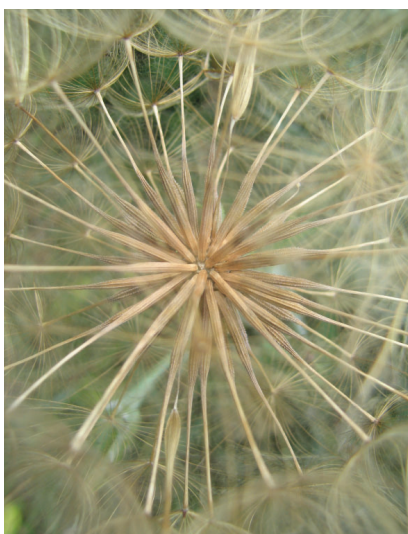
V druhé části Zpravodaje jsme využili připravený rozhovor o Gengelu a záchraně starých odrůd z blogu paní Ševčíkové. Ta se ptala na základní otázky: co jsou to vlastně staré, krajové a rodinné odrůdy i proč je udržovat a zachovávat pro budoucnost. Třebaže některým z těchto oblastí jsme se již ve Zpravodaji dříve věnovali, možná bude prospěšné si toto shrnutí znovu zopakovat, a také možná doplnit.

Například rodinné odrůdy, kterých máme v gengelské sbírce dlouhou řadu, jsou mnohdy udržovány se silným citovým vztahem a poutem k předkům, kteří je pěstovali před námi. Krajové odrůdy jsou zase součástí oblastí, v nichž žijeme, a mnohdy se s nimi také do značné míry ztotožňujeme, jsou též součástí našich kořenů. Prostřednictvím starých, krajových a rodinných odrůd můžeme přijímat doteky historie, národní kultury i jedinečnost kraje, v němž žijeme. V rodinných odrůdách je neseno

poselství blízkých lidí z vlastní rodiny, kteří, ač již zemřeli, žijí v nich stále spolu s námi. Díky naší práci při domácím osivaření se všechny tyto odrůdy mohou stále znovuoobnovovat a být tak živým mostem z minulosti do budoucnosti...

Dobré letní čtení přeje

Petr Dostálek

Pohled zblízka do zralého květenství kozobradu.

FOTO – P. Dostálek

Obsah č. 3/2025

<i>Na červnu záleží celá úroda</i>	1
<i>Zapomenutá kozí brada a její pěstování a osivaření</i>	2–6
<i>Kozí brada neboli Tragopogon a ovesný kořen čili Haferwurzel</i>	7
<i>Několik drobných zpráv ze světa starých odrůd i rostlin vůbec</i>	8
<i>Rozhovor J. Ševčíkové a P. Dostálkem: Co je to vlastně stará, krajová rodinná odrůda?</i>	
<i>Jak vznikají názvy odrůd?</i>	
<i>Co je na těchto odrůdách tak cenného...?</i>	
<i>Jak je náročné udržovat vlastní odrůdu?</i>	
<i>Jak se zapojit do záchran starých odrůd?</i>	
<i>Je někde oblast, kde zůstalo uchováno více starých či místních odrůd než jinde?</i>	
.....	9–16